

SYYSKOUSASIAKIRJAT HÖSTMÖTESHANDLINGAR

11.10.2023

Suomen Kansanopistoyhdistys
Finlands Folkhögskolförening

A large, abstract graphic in the bottom right corner of the page. It consists of several thick, light pink lines that intersect to form a series of overlapping, curved shapes, resembling a stylized flower or a modern logo. The lines are smooth and have a consistent thickness.

Suomen Kansanopistoyhdistys – Finlands Folkhögskolförening ry:n vuosikokous 11.10.2023 klo 16.00

Kokousasiakirjat

Sisälllys

- Syyskokouskutsu
- Kallelse till höstmöte
- Esityslista
- Esitys jäsenmaksuksi 2024
- Esitys puheenjohtajan vuosipalkkioksi ja hallituksen jäsenten kokouspalkkioiksi
- Esitys talousarvioksi vuodelle 2024
- Esitys toimintasuunnitelmaksi vuodelle 2024

SYYSKOKOUSHUTSU 11.10.2023

Suomen Kansanopistoyhdistys – Finlands Folkhögskolförening ry:n syyskokous pidetään Kansanopistokokouksen yhteydessä keskiviikkona 11.10.2023 klo 16.00 alkaen Jyväskylän kristillisellä opistolla (Sulkulantie 28, Jyväskylä).

Suomen Kansanopistoyhdistyksen nykyisten sääntöjen mukaisesti yhdistyksen jäsenyhteisöä voi yhdistyksen kokouksessa edustaa jäsenyhteisön valtuuttama henkilö (2§). Jäsenyhteisön valtuuttamalla edustajalla on yksi ääni (7§). Yhdellä henkilöllä voi olla useamman ylläpitäjän valtuutus. Äänioikeuden voi osoittaa valtakirjalla tai pöytäkirjan otteella.

Syyskokouksen järjestelyjen helpottamiseksi pyydämme ystävällisesti, että toimittaisitte valtakirjanne jo etukäteen yhdistyksen toimistoon viimeistään 6.10.2023 joko postitse (Annankatu 12 A 18, 00120 Helsinki) tai mieluiten skannattuna sähköpostitse osoitteeseen toimisto@kansanopistot.fi. Emme voi taata, että tämän jälkeen toimitetut valtakirjat tulevat mukaan syyskokoukseen. Ottakaa siis varmuuden vuoksi valtakirja mukaan. Valtakirjan voi esittää vielä kokouspaikalla, mutta ruuhkien välttämiseksi suosittelemme käyttämään edellä mainittua menettelyä. Jokaisen valtuutetun tulee henkilökohtaisesti noutaa numeroitu äänestyskorttinsa Kansanopistoyhdistyksen infopisteestä ennen syyskokousta. Kutsun liitteenä valtakirjapohja sekä syyskokouksen esityslista.

Syyskokouksen materiaali on luettavissa noin kaksi viikkoa ennen kokousta tämän [linkin](#) kautta.

HÖSTMÖTESKALLELSE 11.10.2023

Suomen Kansanopistoyhdistys – Finlands Folkhögskolförening ry:s höstmöte hålls i samband med Folkhögskolemötet onsdagen den 11 oktober 2023 kl. 16.00 i Jyväskylän kristallinen opisto (Sulkulantie 28, Jyväskylä).

I enlighet med Finlands Folkhögskolföreningens nuvarande stadgar kan en av medlemsorganisationen befullmäktigad person representera föreningens medlemsorganisation på föreningens möten (2§). Den av medlemsorganisationen befullmäktigade representanten har en röst (7§). En person kan vara befullmäktigad av flera medlemsorganisationer. Rösträtten kan bevisas med fullmakt eller utdrag ur protokoll.

För att underlätta arrangemangen under höstmötet ber vi er vänligen leverera era fullmakter redan på förhand till föreningens kansli antingen per post (Annegatan 12 A 18, 00120 Helsingfors) eller helst skannad per e-post till adressen kansli@folkhogskolor.fi, senast den 6.10.2023. Vi kan inte garantera att fullmakter som skickats efter detta datum hinner beaktas i tid för höstmötet, så ta dem med er för säkerhets skull. Fullmakten kan presenteras ännu på mötesplatsen, men för att undvika köer rekommenderar vi er att skicka den på förhand. Varje befullmäktigad ska personligen hämta sitt numrerade röstkort från Folkhögskolföreningens infopunkt innan höstmötet. Föredragningslista för höstmötet och en blankett för fullmakten bifogas.

Höstmötesmaterialet finns att läsa via denna [länk](#) cirka två veckor innan mötet.

Helsingissä/i Helsingfors 14.9.2023

Suomen Kansanopistoyhdistys – Finlands Folkhögskolförening ry

**Suomen Kansanopistoyhdistys – Finlands Folkhögskolförening ry:n syyskokous
Jyväskylän kristillisellä opistolla (Sulkulantie 28, Jyväskylä)**

11.10.2023 klo 16.00

Esityslista

1. Kokouksen avaaminen
2. Kokousvirkaileijoiden vaali
 - 2.1 Puheenjohtajat
 - 2.2 Sihteeri
 - 2.3 Pöytäkirjantarkastajat
 - 2.4 Ääntenlaskijat
3. Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen
4. Esityslistan hyväksyminen työjärjestykseksi
5. Ilmoitusasiat
6. Jäsenmaksun määrääminen vuodeksi 2024
7. Yhdistyksen puheenjohtajan vuosipalkkion ja hallituksen jäsenten kokouspalkkioiden, päivärahojen ja matkakorvausten määrääminen vuodeksi 2024
8. Yhdistyksen talousarvion vahvistaminen toimintakaudelle 2024
9. Yhdistyksen toimintasuunnitelman vahvistaminen toimintakaudelle 2024
10. Yhdistyksen hallituksen jäsenten vaali
11. Valitaan tilintarkastaja ja varatilintarkastaja tilivuodeksi 2024
12. Valitaan vaalivaliokunta
13. Muut hallituksen esittämät asiat
14. Kokouksen päättäminen

Jäsenmaksuesitys vuodelle 2024

Hallituksen esitys syyskokoukselle:

Nykyiset jäsenmaksuperusteet otettiin käyttöön vuonna 2018. Hallitus esittää syyskokoukselle, että jäsenmaksuperuste pidetään vuonna 2018 käyttöön otetun järjestelmän mukaisena.

1. Jäsenmaksu katetaan perusmaksulla sekä vapaan sivistystyön valtionosuussuoritteiden mukaisella osuudella.
2. Perusmaksu lasketaan niistä koululakien eri koulutuksista, joihin jäsen saa valtionosuutta kyseiselle vuodelle Opetushallituksen rahoitusraportin mukaan.
3. Vuosikokous vahvistaa hallituksen esityksestä perusmaksuissa huomioitavien osien suuruuden ja talousarvion käsittelyn yhteydessä jäseniltä kerättävien jäsenmaksujen summan.
4. Hallitus esittää vuosikokoukselle, että vuoden 2024 jäsenmaksun perusmaksussa, eri koululakien mukaisista, jäsenten vuonna 2024 saamista valtionosuuksista, huomioitava osuus on 700 euroa kustakin.

Yhdistyksen puheenjohtajan vuosipalkkion ja hallituksen jäsenten kokouspalkkioiden, päivärahojen ja matkakorvausten määrittäminen vuodeksi 2024

Puheenjohtajan henkilökohtainen vuosipalkkio on vuonna 2023 ollut 5 800 euroa. Hallituksen jäsenten kokouspalkkiot ovat vuonna 2023 olleet 60 euroa/jäsen/kokous ja puheenjohtajan ja varapuheenjohtajien palkkio 85 euroa/kokous. Oman auton käyttö on ollut tarvittaessa mahdollista korvata hallituksen kokousten yhteydessä.

Hallitus esittää syyskokoukselle, että puheenjohtajan vuosipalkkio ja hallituksen jäsenten kokouspalkkiot vuodelle 2024 ovat samat kuin vuonna 2023.

Talousarvioesitys vuodelle 2024

	Budjetti v.2024	Toteutunut v.2022	Budjetti v.2022	Toteutunut v. 2021
JÄRJESTÖTOIMINTA				
TUOTOT	12 000 €	19 820 €	10 000 €	9 180 €
PALKAT, PALKKIOT, MUUT HENKILÖKULUT	-125 000 €	-88 907 €	-123 500 €	-109 078 €
MUUT TOIMINTAKULUT	-32 000 €	-30 694 €	-22 000 €	-21 144 €
JÄRJESTÖTOIMINTA YHTEENSÄ	-145 000 €	-99 780 €	-135 500 €	-121 042 €
KEHITTÄMIS- JA KOULUTUSTOIMINTA				
TUOTOT	25 000 €	12 600 €	22 500 €	17 620 €
PALKAT, PALKKIOT, MUUT HENKILÖKULUT	-40 000 €	-41 844 €	-58 000 €	-31 464 €
MUUT TOIMINTAKULUT	-25 500 €	-25 680 €	-25 500 €	-10 291 €
KEHITTÄMISTOIMINTA YHTEENSÄ	-40 500 €	-54 924 €	-61 000 €	-24 135 €
HALLINTO				
TUOTOT				1 320 €
PALKAT, PALKKIOT, MUUT HENKILÖKULUT	-12 000 €	-18 627 €	-12 000 €	-17 535 €
MUUT TOIMINTAKULUT	-10 000 €	-11 654 €	-10 000 €	-15 402 €
HALLINTO YHTEENSÄ	-22 000 €	-30 282 €	-22 000 €	-31 617 €
VIESTINTÄ				
TUOTOT	2 000 €	4 792 €	0 €	6 042 €
PALKAT, PALKKIOT, MUUT HENKILÖKULUT	-50 000 €	-42 877 €	-48 000 €	-23 619 €
MUUT TOIMINTAKULUT	-36 000 €	-42 524 €	-28 000 €	-45 001 €
TIEDOTUS YHTEENSÄ	-84 000 €	-80 609 €	-76 000 €	-62 579 €
TOIMISTO- JA YHTEISET HENKILÖKULUT				
TUOTOT	20 000 €	19 136 €	20 000 €	18 443 €
PALKAT, PALKKIOT, MUUT HENKILÖKULUT	-40 000 €	-45 331 €	-36 000 €	-21 990 €
MUUT HENKILÖSTÖKULUT	-14 000 €	-12 251 €	-14 000 €	-16 688 €
MUUTA TOIMISTOKULUT JA OSTETUT PALVELUT	-65 000 €	-76 721 €	-70 000 €	-72 329 €
TOIMISTO- JA YHTEISET HENKILÖKULUT YHT.	-99 000 €	-115 167 €	-100 000 €	-66 494 €
KANSAINVÄLINEN TOIMINTA				
TUOTOT	0 €	12 561 €	9 000 €	4 770 €
KULUT	-7 000 €	-20 196 €	-12 000 €	-6 400 €
KANSAINVÄLINEN YHTEENSÄ	-7 000 €	-7 636 €	-3 000 €	-1 630 €
PROJEKTIT				
TUOTOT	84 000 €	44 568 €	46 000 €	63 901 €
PALKAT, PALKKIOT, MUUT HENKILÖKULUT	-47 000 €	-34 386 €	-20 000 €	-35 238 €
MUUT TOIMINTAKULUT	-51 000 €	-21 971 €	-30 000 €	-39 178 €
PROJEKTIT YHTEENSÄ	-14 000 €	-11 789 €	-4 000 €	-10 515 €
POISTOT	-2 000 €	-8 145 €	-2 000 €	
POISTOT YHTEENSÄ	-2 000 €	-8 145 €	-2 000 €	-1 833 €
VARSINAINEN TOIMINTA YHTEENSÄ	-413 500 €	-408 331 €	-403 500 €	-319 845 €

VARAINHANKINTA				
JÄSENMAKSUT	295 000 €	295 000 €	295 000 €	295 000 €
MUUT TULOT	30 000 €	2 500 €	15 000 €	7 500 €
KULUT	-20 000 €	-5 721 €	-10 000 €	-5 378 €
VARAINHANKINTA YHTEENSÄ	305 000 €	291 779 €	300 000 €	297 122 €
KULUJÄÄMÄ	-108 500 €	-116 553 €	-103 500 €	-22 722 €
KORKO- JA RAHOITUSTUOTOT				
KORKOTUOTOT				
KORKO- JA MUUT KULUT				
PANKKIKULUT				
RAHOITUSNETTO		-1 289 €		
TOIMINNAN TULOS	-108 500 €	-117 841 €	-103 500 €	-22 722 €
YLEISAVUSTUS				
TOIMINTA-AVUSTUS	110 000 €	110 000 €	105 000 €	109 000 €
TULOS ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA	1 500 €	-7 841 €	1 500 €	86 278 €
TILINPÄÄTÖSSIIRROT				
VARASTON MUUTOS	-1 500 €	15 €	-1 500 €	-3 260 €
TILIKAUDEN TULOS	0 €	-7 826 €	0 €	83 018 €

Talousarvioesitys 2024 tuloslaskelmamuodossa

	Talousarvio 2024	Toteuma 2022	Talousarvio 2022	Toteuma 2021
Varsinainen toiminta	-415 000 €	-408 316 €	-405 000 €	-321 329 €
Tuotot	143 000 €	113 477 €	107 500 €	121 276 €
Kulut yht.	-558 000 €	-521 793 €	-512 500 €	-442 605 €
<i>Henkilöstökulut</i>	-314 000 €	-273 768 €	-297 500 €	-213 603 €
<i>Poistot ja arvonalentumiset</i>	-2 000 €	-8 145 €	-2 000 €	-2 010 €
<i>Muut kulut</i>	-242 000 €	-239 880 €	-213 000 €	-226 992 €
Varainhankinta	305 000 €	291 779 €	300 000 €	296 779 €
<i>Tuotot</i>	325 000 €	297 500 €	310 000 €	302 500 €
<i>Kulut</i>	-20 000 €	-5 721 €	-10 000 €	-5 721 €
Sijoitus- ja rahoitustoiminta	0 €	-1 289 €	0 €	-1 432 €
<i>Tuotot</i>		71 €		
<i>Kulut</i>		-1 360 €		-1 432 €
Yleisavustukset	110 000 €	110 000 €	105 000 €	109 000 €
Tilikauden tulos	0 €	-7 826 €	0 €	83 018 €

ESITYS TOIMINTASUUNNITELMAKSI VUODELLE 2024

ESIPUHE

Kansanopistoyhdistyksessä nähdään sivistyksen olevan hyvinvoivan yhteiskunnan perusta. Kansanopistoyhdistyksen tavoitteena on tuoda esiin kansanopistojen merkittävä rooli yhteiskunnan osaamisen, sivistyksen ja hyvinvoinnin ytimessä sekä kouluttaa kansanopistoja niiden ydintoiminnoissa. Innostavina ja mahdollisuuksia avaavina oppilaitoksina kansanopistot luovat sivistystä ja ehkäisevät syrjäytymistä. Ketterästi toimivana koulutusjärjestelmän osana kansanopistot vastaavat nopeasti yhteiskunnan tarpeisiin. Ne uudistavat aktiivisesti yhteiskuntaa ja kehittävät oppimispalveluita erilaisille ihmisille.

Kansanopistoyhdistys on edellisellä toimintakaudella tehnyt yhteistä tulevaisuustyötä jäsentensä kanssa. Yhdistys organisoi syksyn 2022 ja kevään 2023 aikana kansanopistojen tulevaisuustyöskentelyn, jonka tavoitteena oli muodostaa jaettua tulevaisuusnäkemystä ja kasvattaa muutosvalmiutta sekä antaa vaihtoehtoisia tulevaisuuspolkuja eri opistoille toimia erilaisissa toimintaympäristöissä. Yhdessä on pohdittu sitä, mitkä ovat kansanopistojen toiminnan ydinasioita ja minkälaista tulevaisuutta halutaan. Kansanopistojen tulevaisuuskuvin keskeisenä nähdään oppivan yhteisön muodostaminen. Oppiva yhteisö on kansanopistojen toiminnan ydin. Aina kun edistämme jotain, kokoamme erilaisia ihmisiä tehtävän ympärille. Oppiva yhteisö nähdään tulevaisuuskuvin lähtökohtana toteuttaa erilaisia koulutuksia kansanopistoissa. Tulevaisuuskuvin kansanopistojen keskeisenä yhteisenä tavoitteena on ekososiaalisen sivistyksen edistäminen, rohkeus digitalisaatioissa, yhteiskunnallisesti merkittävät tehtävät sekä skaalautuva uudenlainen yhteistyö kansanopistojen välillä. Alla olevassa kaaviossa tulevaisuuskuvat on esitetty kokonaisuutena.

Yhteinen tulevaisuustyö tukee Kansanopistoyhdistyksen toiminnan suunnittelua ja suuntaamista. Tämä toimintasuunnitelma pohjaa kansanopistojen tulevaisuuskuviin, jotka tähtäävät vuoteen 2035, ja yhdistyksen hallituksen laatimaan Kansanopistoyhdistyksen strategiaan vuosille 2023–2026. Yhdistyksen strategiassa on käsitelty erityisesti Kansanopistoyhdistyksen toiminnan tavoitteita. Strategiset tavoitteet ovat toimintasuunnitelman alaotsikoina, ja toimintasuunnitelman toimenpiteet on kirjattu kunkin strategisen tavoitteen alle. Kokonaisuudessaan strategia on luettavissa [täältä](#).

Suomen Kansanopistoyhdistys-Finlands Folkhögskolförening ry:n toimintasuunnitelmaa laadittaessa on juuri käynnistynyt pääministeri Petteri Orpon hallituksen työ. Sen hallitusohjelma painottaa koulutuksen kehittämisessä erityisesti lapsia ja nuoria sekä vahvasti työllisyyden näkökulmaa. Kansanopistot on tunnistettu nuorten oppimisen tukena erityisesti oppivelvollisille suunnatun koulutuksen kautta. Opistovuosi oppivelvollisille -koulutukseen lisätään hallitusohjelman mukaan rahoitusta. Tämä tehtävä vahvistaa kansanopistojen roolia suomalaisessa koulutusjärjestelmässä nuorten eheän koulutuspolun varmistajana. Samanaikaisesti tämän opiskelijamaksujen kattamiseen kohdentuvan rahoituslisäyksen kanssa hallitusohjelmassa kuitenkin linjataan merkittävistä rahoitusleikkauksista vapaan sivistystyön kokonaisuuteen. Kaikkien vapaan sivistystyön oppilaitosmuotojen rahoituksesta vähennettäisiin 25 miljoonaa euroa. Toteutuessaan sillä on laaja-alaisia vaikutuksia koko vapaan sivistystyön toimintaedellytyksiin. Kansanopistojen toimintaan vaikuttavat tulevalle toimintakaudella myös hallituksen linjaukset esimerkiksi maahanmuutosta ja kotoutumisesta, nuorten ja lasten hyvinvoinnista, toisen asteen koulutuksen rahoituksen kehittämisestä ja suomalaisten koulutustason nostamisesta.

Kansanopistojen toimintaympäristössä on riskitekijöiden lisäksi myös paljon mahdollisuuksia. Toimintaympäristön moninaiset haasteet voidaan muuttaa vaikuttavaksi ja uudistavaksi toiminnaksi hyödyntämällä yhteistä oppimista. Kansanopistoyhdistyksen toimintaa vuonna 2024 on esitelty kokonaisuudessaan seuraavassa toimintasuunnitelmassa.

Yhdistyksen tavoitteena on palvella jäseniään vaikuttavalla ja uudistavalla otteella. Odotamme innolla uusia kohtaamisia, ideointeja ja yhteistyötä kanssanne tulevalle kaudella.

Helena Ahonen
puheenjohtaja

Tytti Pantsar
toiminnanjohtaja

Kansanopistoyhdistys keskittyy toimintavuonna erityisesti seuraaviin toimenpiteisiin:

VAIKUTTAMISTYÖ JA VIESTINTÄ

- Osallistumme sivistyskeskusteluun laaja-alaisesti. Vaikutamme koulutuspolitiikkaan ja säädöshankkeisiin siten, että kansanopistojen tehtävät ja toimintaedellytykset voivat kehittyä.
- Tunnistamme kansanopistojen uusia tehtäviä ja vahvistamme uudistumiskykyä. Kehitämme ennakkointia ja yhteistä arviointia.
- Vahvistamme kansanopistojen tehtäviä koulutuksen kriittisissä nivelvaiheissa.
- Vaikutamme kansanopistojen rahoituksen kehittymiseen ja selvitämme vapaan sivistystyön rahoitusmallin uudistamistarpeita.
- Kehitämme kansanopistojen toisen asteen koulutusta ja vaikutamme rahoitusuudistukseen.
- Nostamme aikuisten perustaidot kehittämiskohteeksi ja kansanopistojen koulutustuotteeksi.
- Vahvistamme kansanopistojen järjestämän maahanmuuttajakoulutuksen asemaa ja vaikutamme sen rahoitukseen.
- Parannamme kansanopistojen tunnettuutta ja näkyvyyttä osallistumalla julkiseen keskusteluun, tuottamalla yhteisiä aineistoja, osallistumalla messuille, tuottamalla erilaisia julkaisuja.

KEHITTÄMISTYÖ

- Kehitämme yhteisiä koulutusmalleja yhteistyössä opistoverkoston kanssa.
- Toteutamme Kansanopistojohtamisen koulutusohjelman.
- Järjestämme digitaitoihin ja tekoälyyn liittyvää koulutusta opetushenkilöstölle.
- Edistämme vapaassa sivistystyössä hankitun osaamisen näkyväksi tekemistä: ePerusteet, KOSKI, osaamismerkit, viitekehys, Osaamiskiekkko.
- Tuemme kansanopistojen ohjauspalvelujen kehittämistä ja laadimme yhdessä opistoverkoston kanssa opiskelijoiden osallisuutta tukevia menetelmiä.
- Tuemme kansanopistoja kestävyys siirtymässä ja vahvistamme kansanopistojen henkilöstön kestävyysosaamista.
- Toteutamme kansanopistojen henkilöstön osaamista vahvistavia ja kansanopistojen tehtäviä uudistavia kehittämisprojekteja.
- Järjestämme yhteisiä koulutuspäiviä, webinaareja sekä yhdistyksen muita tilaisuuksia.

SUOMEN KANSANOPISTOYHDISTYS-FINLANDS FOLKHÖGSKOLFÖRENING RY:N

TOIMINTASUUNNITELMA 2024

VAIKUTTAMISTOIMINTA

Vaikutamme siihen, että kansanopistoilla on yhteiskuntaa uudistavia tehtäviä, ja tunnistamme uusia tehtäviä yhdessä jäsenten kanssa.

Toimintavuonna 2024 vaikutamme aktiivisesti kansanopistojen asemaan ja tehtäviin suomalaisessa koulutusjärjestelmässä ja koulutuspolitiikassa. Kansanopistojen vapaan sivistystyön vahvuutena on vapaa tehtäväksihaku. Se mahdollistaa suomalaisen koulutusjärjestelmän joustavan täydentämisen ja nopeasti käynnistettävät kohdennetut koulutuspalvelut yksilöiden, yhteisöjen ja yhteiskunnan tarpeisiin. Tätä mahdollisuutta voidaan hyödyntää osana suomalaista koulutusjärjestelmää nykyistä paremmin. Tutkintokeskeisten opiskelumuotojen rinnalla korostuvat muut tavat oppia ja sivistyä. Yhä enemmän tarvitaan uudenlaisia koulutuspalveluja, joissa yhdistetään erilaisia koulutusmuotoja ja toteutustapoja. Kansanopistot ovat koulutuksen järjestäjinä joustavia, ja ne voivat vastata tähän muutostarpeeseen. Toisaalta toimintaympäristön muutokset edellyttävät muutoksia kansanopistojen koulutustarjonnassa.

Yhdistyksen vaikuttamistyön keskiössä on tunnistaa kansanopistojen tehtäviä erilaisten yhteiskunnallisesti vaativien ongelmien ratkaisemisessa. Toimintavuoden aikana yhdistys paneutuu erityisesti suomalaisten koulutustasoa, aikuisten osaamistason nostamista, työllisyyttä, nuorten hyvinvointia sekä osallisuutta ja demokratiaa vahvistaviin toimiin ja tekee aktiivisesti esityksiä siitä, mikä kansanopistojen rooli niiden ratkaisemisessa voisi olla. Kansanopistoyhdistys järjestää toimintakauden aikana sidosryhmien kanssa myös erilaisia dialogeja, joiden tavoitteena on synnyttää uutta yhteistyötä ja tunnistaa uusia tehtäviä. Kansanopistoyhdistys osallistuu vapaan sivistystyön keskusjärjestöjen yhteistyöhön, jossa tunnistetaan yhdessä koko vapaan sivistystyön tulevaisuuden tehtäviä. Yhdistys tiivistää yhteistyötä muiden vapaan sivistystyön keskusjärjestöjen kanssa.

Ennakoimme toimintaympäristön muutoksia. Seuraamme kansanopistojen elinvoimaisuutta ja toimintakyvyn kehittymistä.

Yhdistys kerää laajasti tietoa kansanopistojen toiminnasta jo nykyisellään. Yhdistyksen tietokannassa on kattavasti tilastoja kansanopistojen opiskelijamääristä, rahoituksesta ja suoritteista. Tiedon hyödyntämistä parannetaan siten, että kerättyä tietoa käsitellään ja tulkitaan yhdistyksen tilaisuuksissa yhdessä jäsenopistojen kanssa. Lisäksi yhdistys koostaa edunvalvontatyön tueksi tietopaketteja kansanopistojen toiminnan tunnusluvuista ja niiden toiminnasta suhteessa vapaan sivistystyön kokonaisuuteen ja koulutusjärjestelmään.

Opetus- ja kulttuuriministeriö, Opetushallitus ja Tilastokeskus ovat käynnistäneet vapaan sivistystyön tilastoinnin kehittämistyön vuonna 2023. Vapaan sivistystyön opiskelijaprofiilia koskeva tiedonkeruu uudistuu vuonna 2024, ja tilastoinnin kehittämistä jatketaan. Kansanopistoyhdistys osallistuu opetus- ja kulttuuriministeriön vapaan sivistystyön tilastoinnin kehittämistä käsittelevään työryhmään ja edistää kansanopistoista koottavan tietoperustan laajentamista kuvattaessa suomalaisen koulutusjärjestelmän keskeisiä tunnuspiirteitä ja tuloksia, mikä lisää toiminnan näkyvyyttä ja kuvaa suomalaisen koulutusjärjestelmän tunnuspiirteitä ja tuloksia.

Kansanopistoista ei ole laadittu juurikaan niiden vaikuttavuutta koskevia selvityksiä. Edellä kuvatussa tilastoinnin kehittämistyössä ei toistaiseksi ole aikomuksena tuottaa opiskelijoiden tai sidosryhmien arviointiin perustuvaa vaikuttavuustietoa. Kansanopistoyhdistys on aiemmin toteuttanut pienimuotoisesti opiskelijapalaute- ja vaikuttavuusmittareihin perustuvia kyselytutkimuksia muutamien opistojen kanssa. Kansanopistojen toiminnan vaikuttavuuden kuvaamiseksi tarvitaan nykyistä vankempaa tietopohjaa. Vuoden 2024 aikana toteutetaan kansanopistoja koskeva opiskelijapalaute- ja vaikuttavuustutkimus, joka laaditaan siten, että se voidaan toistaa esimerkiksi kolmen vuoden välein, jotta seurantatietoa saadaan riittävästi. Vaikuttavuustutkimuksen tarkoituksena on tuottaa tietoa kansanopistojen vahvuuksien ja kehittämiskohteiden tunnistamiseksi sekä vaikuttamistyön perustaksi.

Kansanopistojen toiminnasta on tehty viime vuosina melko vähän tutkimusta. Yhdistys osallistuu vuoden 2024 aikana vapaan sivistystyön tutkimustoiminnan kehittämiseen osana Sivistystyön vapaus- ja vastuu-hanketta. Se koostaa myös ehdotuksia kansanopistoja koskeviksi tutkimusaiheiksi, jolloin korkeakouluopiskelijoiden olisi helpompi tarttua kansanopistoja koskeviin tutkimusteemoihin.

Vaikutamme ennakoivasti kehittyvään koulutuslainsäädäntöön ja huolehdimme siitä, että kansanopistot ovat mukana keskeisissä koulutuspoliittisissa uudistuksissa. Viemme eteenpäin jäsenten havaitsemia säädosmuutostarpeita. Edistämme hyviä toimintatapoja säännösten noudattamisessa. Vaikutamme siihen, että kansanopistoilla on ennakoitava ja kansanopistojen monialaisuuden huomioiva rahoitus.

Yhdistys vaikuttaa aktiivisesti siihen, että tulevaisuudessa toimintaohjelmissa, uudistettavissa säädöksissä ja talousarviossa tunnustetaan kansanopistojen toimintamahdollisuudet. Yhdistys järjestää tapaamisia poliitikkojen ja viranomaisten kanssa. Se tekee ennakoivasti esityksiä kansanopistojen toiminnan kehittämiseksi. Yhdistys lausuu ajankohtaisista säädöshankkeista ja laatii lausunnot siten, että kansanopistojen ylläpitäjät voivat hyödyntää sisältöjä omissa lausunnoissaan.

Vuonna 2024 työllisyyspalvelut siirtyvät kuntien järjestämisvastuulle, ja kotoutumispalveluja koskeva uudistettu lainsäädäntö tulee voimaan 1.1.2025. Muutokset ovat kansanopistojen näkökulmasta merkittäviä ja tarjoavat mahdollisuuden tiivistää yhteistyötä sijaintikunnan kanssa. Yhdistys tukee kansanopistoja järjestämisvastuun muutosvaiheessa viestimällä ja tehostaa viestintäänsä kansanopistojen toiminnasta kuntien työllisyyspalveluille.

Kansanopistojen toimintaedellytysten näkökulmasta eri koulutusmuotojen rahoituksen turvaaminen on keskeistä. Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelmassa on linjattu vapaan sivistystyön rahoituksen vähentämisestä yhteensä 25 milj. eurolla. Ohjelmassa on linjattu myös mittavista säästöistä valtionavustuksiin opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla. Kansanopistoyhdistys vaikuttaa aktiivisesti siihen, että vapaan sivistystyön toimintaedellytykset eivät pysyvästi heikkenisi, vaan että vapaan sivistystyön koulutuksen toimintaedellytyksiä voitaisiin keskeisissä tehtävissä vahvistaa. Yhdistys vaikuttaa keväällä 2024 laadittavaan julkisen talouden suunnitelmaan ja valtion vuoden 2025 talousarvioon. Yhdistys osallistuu Vapaa Sivistystyö ry:n kanssa yhteiseen vaikuttamistyöhön sekä tekee tiivistä yhteistyötä myös Sivistan ja muiden koulutusalan järjestöjen kanssa.

Vuoden 2024 aikana tarkastellaan kansanopistojen vapaan sivistystyön rahoitusjärjestelmän muutostarpeita yhdessä jäsenopistojen kanssa. Tarvittaessa tehdään aloitteita rahoitusjärjestelmän ja vapaata sivistystyötä koskevien säädösten kehittämiseksi. Syksyllä 2023 yhdistyksen laatiman kansanopistojen elinvoimaisuusselvityksen tuloksia hyödynnetään vaikuttamis- ja kehittämistyössä vuoden 2024 aikana.

Kansanopistot ovat monialaisia koulutuksen järjestäjiä. Kansanopistojen näkökulmasta keskeisiä ovat ammatillisen koulutuksen ja aikuisten perusopetuksen rahoitukset, joiden tasoon ja kehittämistoimiin yhdistys vaikuttaa vuoden 2024 aikana. Kansanopistoyhdistys pyrkii vaikuttamis-, kehittämis- ja viestintätoimien avulla tiivistämään kansanopistojen ammatillisen koulutuksen verkostoa, nostamaan sen profiilia ja tekemään sitä näkyväksi. Yhdistys vaikuttaa erityisesti toisen asteen koulutuksen rahoitus- ja

toiminnanohjausjärjestelmän uudistamiseen vuoden 2024 aikana. Yhdistys viestii jäsentensä opistoille uudistustyöstä, jotta ne voivat ennakoida muutoksia. Kansanopistoyhdistys edistää vaikuttamistyöllään aikuisten mahdollisuuksia hankkia uutta osaamista työelämään ja tarvittaessa vaihtaa alaa. Yhdistys edistää myös sitä, että kansanopistojen ammatillisessa koulutuksessa panostettaisiin erityisesti nuorten opiskelijoiden tavoittamiseen, ja osallistutaan nykyistä laajemmin yhteishakuun. Vaikuttamistyöllä parannetaan myös maahanmuuttajataustaisten mahdollisuuksia opiskella ammatillisessa koulutuksessa. Kansanopistot voivat olla luomassa uudenlaisia polkuja maahanmuuttajille opinnoissa etenemiseen.

Yhdistys osallistuu opiskeluhoitoa koskevan uudistuneen lainsäädännön perusteella tehtävään kehittämistyöhön siten, että se huomioi kansanopistojen erityispiirteet ja tukee kansanopistojen henkilöstön osaamisen kehittämistä hyvinvointialueiden uudistuvassa opiskeluhoitossa.

Yhdistys vaikuttaa vuoden aikana 2024 opintotukea sekä muita etuuksia koskevaan säädösvalmisteluun.

Vakiinnutamme yhdessä kansanopistojen kanssa Opistovuosi oppivelvollisille -koulutuksen.

Vuonna 2021 aloitettu Opistovuosi-koulutus oppivelvollisille tulee vakiinnuttaa kansanopistojen tehtäväksi. Valtion talousarviossa vuodelle 2024 lisätään rahoitusta kansanopistoille tähän tehtävään, mikä edellyttää, että opiskelijamäärää lisätään ja yhä suurempi määrä kansanopistoja järjestää ko. koulutusta. Kansanopistoyhdistys vahvistaa Opistovuosi-koulutuksen tunnettuutta ja asemaa. Kansanopistoyhdistys järjestää opistoille keskustelutilaisuuksia koulutuksen laajentamiseen ja sen aseman vahvistamiseen liittyen. Se vaikuttaa koulutuksen rahoituksen vakiintumiseen ja siihen, että rahoitus saataisiin jaettua mahdollisimman tehokkaasti ja oikea-aikaisesti. Opistovuosi-koulutuksen tunnettuutta vahvistetaan opinto-ohjaajien kanssa tehtävällä yhteistyöllä ja laaja-alaisella viestinnällä. Työpajojen toiminta on kirjattu hallitusohjelmaan osaksi oppivelvollisille suunnattuja palveluita. Kansanopistoyhdistys vahvistaa yhteistyötään työpajojen ja etsivän nuorisotyön kanssa.

Vuoden 2024 aikana oppivelvollisuusudistusta arvioidaan kokonaisuutena ja siihen tehdään mahdollisia uudistuksia. Myös nuorten hyvinvointiin liittyviin palveluihin kiinnitetään hallitusohjelman mukaisesti erityistä huomiota, ja valmisteilla on useita erilaisia toimenpideohjelmia. Kansanopistoyhdistys arvioi oppivelvollisuuslainsäädännön toimivuutta kansanopistojen näkökulmasta ja kerää siitä arviointitietoa kansanopistoista. Niihin perustuen se tekee esityksiä siitä, kuinka kansanopistojen tarjoama Opistovuosi-koulutus voisi vastata laaja-alaisemmin nuorten tarpeisiin ja tukea nuorten hyvinvoinnin ja osallisuuden vahvistamista.

Kansanopistoissa järjestetään tutkintokoulutukseen valmistavaa koulutusta (TUVa) siirtymäsäännösin, jotka mahdollistavat koulutuksen järjestämisen vuoden 2025 loppuun. Yhdistys vaikuttaa siihen, että kansanopistoilla on keskeinen rooli TUVAn järjestämisessä myös jatkossa. Toimintavuoden aikana TUVa-koulutuksen säädösperustaa uudistetaan. Yhdistys vaikuttaa erityisesti koulutuksen järjestämisedellytyksiin ja rahoituksen määräytymiseen.

Vahvistamme kansanopistojen roolia korkeakoulupolulla.

Suomalaisten koulutustaso ja oppimistulokset ovat kääntyneet laskuun. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaiseman Sivistyskatsauksen mukaan oppimistulokset ovat laskeneet Suomessa yli 20 vuotta ja suomalaisten nuorten aikuisten koulutustaso on pudonnut OECD-maiden keskitason alapuolelle. Ministeriöiden kansliapäälliköiden raportin mukaan vasta 70 prosentin korkeakouluasteen tasolla Suomen olisi mahdollisuus siirtyä OECD-maiden häntäpäästä lähelle kärkeä. Tällä hetkellä korkeakoulutustaso on 40 prosenttia. Korkeakoulutuksen saavutettavuutta koskevien selvitysten mukaan korkeakoulutus periytyy Suomessa edelleen vahvasti. Lisäksi korkeakoulutuksen saavutettavuudessa on suuria alueellisia eroja. Maahanmuuttajataustaiset etenevät korkeakouluopintoihin muita epätodennäköisemmin.

Kansallinen koulutuspoliittinen tavoite on nostaa korkeakoulutettujen osuutta suomalaisessa työikäisessä väestössä. Yhdistys vaikuttaa siihen, että kansanopistot voivat osaamisellaan tukea korkeakoulutettujen määrän nostamista Suomessa. Yhdistys konseptoi yhdessä kansanopistojen ja sidosryhmien kanssa korkeakouluun valmistavan koulutuksen (KOVA) kansanopistoissa ja suunnittelee myös muita tukitoimia, jotka edistävät nuorten aikuisten korkeakouluopintojen etenemistä. Yhdistys tekee esityksiä KOVA-koulutuksen rahoituksesta.

Vaikutamme siihen, että kaikilla maahan muuttaneilla olisi mahdollisuus oppia kieltä ja kotoutua Suomeen. Vaikutamme kehittämis- ja viestintätyöllä siihen, että kansanopistojen tarjoama koulutus maahanmuuttajille on monipuolista ja se kehittyy toimintaympäristön muutokset huomioiden.

Kansanopistoissa on vahva osaaminen maahan muuttaneiden koulutuksessa. Kansanopistojen järjestämällä maahanmuuttajakoulutuksella tuetaan sekä tavoitteita työperäisen maahanmuuton lisäämisestä että heikossa asemassa olevien opiskelumahdollisuuksia. Lisäksi kansanopistot ovat onnistuneesti järjestäneet koulutusta sotaa pakeneville ukrainalaisille. Kansanopistojen roolia kielikoulutuksen järjestäjinä, yhteiskunta- ja työelämätaitojen edistäjinä sekä työssäkäyvien ja jatko-opintoja tekevien tukena tulee vahvistaa.

Vuoden 2024 aikana pyritään huolehtimaan siitä, että jo hankittu asema osaavana kotoutumistoimijana säilyy ja vahvistuu edelleen. Tämä tehdään osallistumalla kotoutumista koskevaan säädösvalmisteluun, tekemällä aktiivisesti esityksiä, tuomalla esille esimerkkejä, hakemalla uusia yhteistyökumppaneita ja mallintamalla kansanopistojen tarjoamia kotoutumista tukevia palveluita selkeämmin tunnistettaviksi. Kotoutumisajan ylittäneiden koulutuksen rahoitukseen pyritään löytämään kestävä rahoitusratkaisu. Vuoden 2024 aikana vaikutetaan myös Ukrainasta paenneiden koulutuksen rahoitukseen.

Kansanopistoyhdistys vaikuttaa siihen, että kieli- ja kotoutumiskoulutusta kehitetään osana suomalaista koulutusjärjestelmää. Yhdistys vaikuttaa maahanmuuttajien koulutuksen rahoitukseen, joka tulee käsitellä edelleen vapaan sivistystyön ja aikuisten perusopetuksen osalta osana opetustoimea.

Kansanopistoissa järjestetään vapaan sivistystyön koulutuksena luku- ja kirjoitustaidon koulutusta sekä aikuisten perusopetusta. Kansanopistoyhdistys tuo vaikuttamistyössään esille näiden koulutusten merkityksen riittävän yleissivistyksen varmistajina. Kyseisillä koulutuksilla on laaja merkitys myös yhteiskunnallisen osallisuuden ja yhteiskuntarauhan edistämisessä. Yhdistys vaikuttaa siihen, että maahan muuttaneilla on mahdollisuudet hankkia riittävä yleissivistys, joka tukee pitkäkestoista työllistymistä ja osallisuutta.

Kansanopistoissa järjestetään vapaana sivistystyönä kotoutumiskoulutusta sille laadittujen opetussuunnitelmaperusteiden mukaisesti. Koulutuksella voidaan tukea hyvin erilaisissa tilanteissa olevia henkilöitä asettumaan Suomeen ja toimimaan osana suomalaista työelämää. Yhdistys tekee toimintavuoden aikana esityksiä kansanopistojen roolista työperäisen maahanmuuton kehittämisessä ja tukee kansanopistoja työelämäyhteistyön vahvistamisessa. Kansanopistoilla on jo nyt tärkeä tehtävä työperäisen maahanmuuton tukemisessa, ja sitä voidaan vahvistaa laajentamalla työelämäyhteistyötä. Kansanopistot voivat tukea muita koulutusmuotoja kieli- ja kotoutumista tukevien opintojen järjestämisessä esimerkiksi toisen asteen opintojen rinnalla tai korkeakouluopintojen tukena.

KARVI on laatinut arvioinnit vapaana sivistystyönä järjestetystä maahanmuuttajakoulutuksesta ja aikuisten perusopetuksesta. Kansanopistoyhdistys vaikuttaa siihen, että arviointien tulokset otetaan kansanopistoissa käyttöön koulutuksia kehitettäessä.

Vahvistamme kansanopistojen mahdollisuuksia huolehtia siitä, että kaikilla olisi mahdollisuus oppia perustaitoja ja tulevaisuustaitoja sekä kokea elämän merkityksellisyyttä sivistyksen keinoin.

Kansanopistoja on laajasti eri puolilla Suomea. Kansanopistoverkoston tehtäviä koulutuksen saavutettavuuden edistämässä tulisi vahvistaa osana suomalaisen koulutusjärjestelmän kehittämistä. Kansanopistot voivat yhdistää eri koulutusmuotoja ja varmistaa korkeakoulutuksen, ammatillisen koulutuksen, lukiokoulutuksen ja aikuisten perusopetuksen saavutettavuuden alueilla, joilla väestömäärä vähenee. Kansanopistoyhdistys tekee toimintakaudella esityksiä siitä, kuinka kansanopistoverkosto voi edistää koulutuksen saavutettavuutta ja edistää yhdenvertaisia mahdollisuuksia kouluttautua.

Yhteiskunnallisessa keskustelussa on korostunut erityisesti lasten perustaitojen vahvistaminen. Kansanopistoyhdistys vaikuttaa siihen, että sivistyskeskusteluun nostetaan myös aikuisten perustaitojen oppimismahdollisuudet ja työelämätaitojen kehittäminen. Perustaitoja tukemalla voidaan edistää työurien pidentymistä ja hyvinvointia työelämässä. Vaikutamme siihen, että kaikille aikuisille mahdollistetaan perustaitojen oppiminen. Vaikutamme kansanopistojen rahoituksen ja opiskelijoiden tukien kehittämiseen siten, että perustaitojen opiskelu on opiskelijoille mahdollista. Seuraamme aktiivisesti aikuisten perustaitotutkimuksen, PIAAC-tutkimuksen toteuttamista ja viestimme kansanopistoille vuoden 2024 aikana julkaistavat tutkimustulokset koulutuksen kehittämisen tueksi.

Yhdistys vaikuttaa uudelleen käynnistyneeseen vammaispalvelulainsäädännön kehittämiseen ja uuden lainsäädännön toimeenpanovaiheeseen.

KEHITTÄMISTOIMINTA

Vahvistamme kansanopistojen uudistumiskykyä.

Yhdistyksen toiminnalla vahvistetaan kansanopistoissa yhdessä laadittujen tulevaisuuskuvien mukaisesti uudistavaa ja kestävää toimintakulttuuria. Vuoden 2024 aikana yhdessä laadittuja tulevaisuuskuvia konkretisoidaan suunnittelemalla konkreettisia askeleita yhdistyksen ja opistojen toiminnassa. Tulevaisuuskuvia hyödynnetään yhdistyksen vaikuttamis-, kehittämis- ja viestintätöiden pohjana. Yhteisellä tulevaisuustyöllä pyritään jäsentämään valtakunnallisesti kansanopistojen toimintaa, tukemaan kansanopistojen omaa strategista suunnittelua sekä uudistamaan kansanopistojen toimintaa kohti yhteisiä päämääriä.

Vuoden 2024 aikana laaditaan strategiakäsikirja opistoille ja vahvistetaan kansanopistojen kykyä toteuttaa tulevaisuusorientoitunutta strategiatyötä järjestämällä kansanopistojohdolle suunnattua koulutusta.

Kehitämme kansanopistojohtamista yhteisten toimintatapojen, sivistyspedagogiikan ja yhteisöllisyyden edistämiseksi. Kehitämme sivistyspedagogiikkaa huomioiden uudistava oppiminen, merkityksellinen elämä ja yhteisöllisyys.

Kansanopistoilla on tärkeä tehtävä koulutuksellisen yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäjinä sekä yhteiskuntarauhan, demokratian ja osallisuuden vahvistajina. Yhdistyksen koordinoimassa Sokka-hankkeessa, jossa vahvistetaan kansanopisto-opiskelijoiden osallisuuden kokemusta, otetaan käyttöön THL:n osallisuusmittari sekä kehitetään yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnittelua. Kansanopistoyhdistys vahvistaa ulkoministeriön rahoituksella toteuttavalla Globisto-hankkeella kansanopistojen henkilöstön osaamista, aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja yhdenvertaisuutta. Globisto-hankkeessa tuetaan kansanopistojen johtajien osaamista yhteisöllisen toimintakulttuurin ja osallistavan johtajuuden vahvistamisessa.

Vahvistamme kansanopistojen henkilöstön kestävyysosaamista. Kansanopistoilla on kestävyystiekartta vuoteen 2025 mennessä ja keinot hiilijalanjäljen pienentämiseen. Mallinamme sosiaalisen kestävyysnäkökulmasta kansanopistojen kädenjälkeä.

Sekä yhdistyksen strategia että yhteiset tulevaisuuskuvat painottavat kestävyystavoitteiden edistämistä ja siinä kärkeä toimijuutta. Jotta kansanopistot voivat toimia edelläkävijöinä, on toimenpiteissä syytä edetä reippaasti. Vuoden 2024 aikana valmistuu kansanopistojen kestävyystiekartta. Siinä kootaan kansanopistoille soveltuvia toimia, joiden avulla kansanopistot voivat edistää kansainvälisiä ja kansallisia kestävyystavoitteita.

Vuoden 2024 aikana tuetaan kestävän kehityksen ja ekososiaalisen sivistyksen juurtumista osaksi opistojen toimintaa henkilöstön osaamisen kehittämällä. Kestävyystyön johtamista opistoissa edistetään kansanopistojohtamisen koulutusohjelmassa, jota toteutetaan vuosien 2024 ja 2025 aikana. Yhdistys toteuttaa ulkoministeriön rahoittamaa globaalikasvatuksen Globisto-hanketta, jossa kehitetään konkreettisia kestävän kehityksen koulutusmalleja opistoille ja järjestetään henkilöstölle koulutusta. Opetushallituksen rahoittamassa Kansanopistojen sosiaalisesti kestävä ammatillinen koulutus (Sokka) -hankkeessa vahvistetaan opiskelijoiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia, oppilaitosyhteisöjen yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä hyvinvointijohtamista. Lisäksi yhdistys levittää Tienviitat vihreään siirtymään kansanopistossa -hankkeen tuloksia, jotka antavat työkaluja hiilijalanjäljen pienentämiseen oppilaitoksissa.

Yhdistys tukee ja kannustaa kansanopistoja hankkimaan kestävän kehityksen sertifiointin ja käynnistää vuoden aikana myös oman työnsä kestävän kehityksen sertifikaatin saavuttamiseksi. Yhdistys uudistaa osaltaan vapaan sivistystyön yhteiskuntasitoutuksen. Yhdistys osallistuu Suomen kestävän kehityksen toimikunnan toimintalinjauksien toteuttamiseen ja toimenpiteiden arviointiin.

Tuemme digitaalisen osaamisen kehittymistä siten, että se tukee kansanopistojen pedagogista toimintakulttuuria.

Yhdistyksen strategiassa ja tulevaisuuskuissa painotetaan rohkeaa otetta digitalisaatiossa ja uusissa pedagogisissa ratkaisuissa. Yhdistyksen kehittämistyön avulla edistetään vapaan sivistystyön oppilaitosten yhteistyötä digitalisaatiossa. Kehittämistyössä keskiössä on uudistavan pedagogiikan kehittäminen digitalisaatiota hyödyntäen. Yhdistys hakee rahoitusta opetushenkilöstölle suunnatun tekoälyn ja digipedagogiikan koulutuksen järjestämiseksi.

Toimintavuoden aikana jatketaan vapaassa sivistystyössä hankitun osaamisen näkyväksi tekemiseen tähtäävää työtä. Yhdistys seuraa sitä, kuinka laajasti opistoissa otetaan käyttöön osaamisperusteiset opetussuunnitelmat ja kuinka suuri osa opinnoista viedään ePerusteisiin ja KOSKI-tietovarantoon. Yhdistyksen kehittämistyöllä vahvistetaan kansanopistojen opetushenkilöstön osaamista osaamisperusteisten opetussuunnitelmien laatimisessa sekä osaamisen arvioinnissa.

Vuoden 2024 aikana vapaan sivistystyön oppilaitoksia varten Opetushallituksessa laaditut osaamismerkkit otetaan käyttöön. Kansanopistoyhdistys tukee kansanopistoja merkkien käyttöönotossa. Vapaan sivistystyön oppilaitosten yhteistyönä toteutettu Osaamiskiekkot otetaan nykyistä laajempaan käyttöön osana osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen prosesseja.

Vahvistamme kansanopistojen valmiuksia osallistua jatkuvan oppimisen palvelujen tuottamiseen.

Toimintavuoden aikana kansanopistojen tehtäviä työelämässä olevien aikuisten ja työttömien koulutuksen järjestäjänä kehitetään edelleen. Yhdistyksen hankkeissa on vuoden 2023 aikana kehitetty työelämän perustaitokoulutuksia. Yhdistys edistää näiden koulutusten käyttöönottoa ja tunnistettavuutta vuoden 2024 aikana. Tavoitteena on, että kansanopistoissa laajennetaan tarjontaa uudelleenlaadituille kohderyhmille, otetaan käyttöön yhteisiä koulutusmalleja ja tiivistetään yhteistyötä työelämätoimijoiden kanssa, jotta

kansanopistojen rooli ja tunnettuus työelämän perustaitojen koulutuspalvelujen tuottajana vahvistuisi. Yhdistys jatkaa erilaisten asiakasprofiilien tunnistamista osana kehittämishankkeita.

Kansanopistojohtamisen koulutusohjelmassa edistetään asiakas- ja opiskelijälähtöisyyttä oppilaitosten toiminnan suunnittelussa.

Yhdistys kehittää kansanopistojen valtakunnallisia jatkuvan oppimisen toimintamalleja ja koulutustarjontaa, rakentaa verkostoja sekä lisää kansanopistojen osaamista koulutuksessa aliedustettuihin ryhmiin kuuluvien henkilöiden oppimistarpeisiin vastaamisessa yhteistyössä korkeakouluverkoston, työelämätoimijoiden ja muiden sidosryhmien kanssa. Yhdistys tukee kansanopistojen ohjauspalvelujen kehittämistä järjestämällä koulutustilaisuuden kansanopistojen ohjaustyötä tekeville ja laatimalla hankkeissa tukiaineistoja. Aikuisille osaamista -hankkeessa kehitetään aikuisten ohjauspalveluita yhdessä työelämätoimijoiden kanssa.

Vahvistamme kansanopistoliikkeen yhtenäisyyttä ja yhteisöllisyyttä. Tuemme osaamisen jakamista ja yhteistä oppimista kansanopistojen välillä. Tuemme kansanopistojen verkostoitumista ja kumppanuusstrategioiden laatimista.

Kansanopistojen yhteisissä tulevaisuuskuvin on asetettu tavoitteeksi yhteistyön tiivistäminen kansanopistojen kesken ja uudenlaisten koulutuspalvelujen tuottaminen verkostona. Yhdistys suunnittelee yhdessä opistojen kanssa vuoden 2024 aikana askeleita verkostomaisen toimintamallin saavuttamiseksi. Tavoitteena on, että verkostomaisella yhteistyöllä edistetään kansanopistojen mahdollisuuksia investoida yhteisesti toimialan kehittämiseen, suunnitella uudenlaisia skaalattavia koulutuspalveluja, uusien digitaalisten ratkaisujen hyödyntämistä ja kansanopistojen henkilöstön osaamista.

Vuoden aikana yhdistys tukee kansanopistojohtajien osaamista henkilöstökoulutushankkeella, jonka yhtenä tarkoituksena on edistää kansanopistojen keskinäistä oppimista ja kollegiaalisten verkostojen syntymistä.

Vuoden 2024 aikana kiinnitetään erityistä huomiota myös muiden henkilöstöryhmien oppimiseen järjestämällä eri henkilöstöryhmien tapaamisia mm. Kansanopistopäivien yhteyteen.

Yhdistys kokoaa kansanopistojen asiantuntemusta eri teemojen ympärille ja muodostaa erilaisia oppivia yhteisöjä. Yhdistyksen työryhmien määrää vähennetään ja siirrytään enemmän verkostomaiseen työskentelytapaan, jonka avulla tuetaan vertaisoppimista kansanopistojen henkilöstön kesken.

Yhdistys osallistuu myös pohjoismaisen kansanopistoyhteistyön kehittämiseen Pohjoismaisen kansanopistoneuvoston kautta. Yhdistys osallistuu pohjoismaisiin kehittämishankkeisiin.

VIESTINTÄ

Osallistumme aktiivisesti sivistyskeskusteluun ja teemme sivistyksen merkitystä tunnetuksi merkityksellisen elämän rakentamisessa.

Kansanopistoyhdistyksen tavoitteena on edistää kansanopistojen tavoitteita ja toimintaedellytyksiä vaikuttamalla päätöksenteon sisältöihin ja osallistumalla julkiseen keskusteluun. Toimintavuonna 2024 osallistumme yhteiskunnalliseen sivistyskeskusteluun tuottamalla podcasteja, blogikirjoituksia, lehtikirjoituksia ja järjestämällä somekampanjoita yhdessä kansanopistojen ja sidosryhmien kanssa. Kansanopistoyhdistys järjestää tapaamisia kansanedustajien, viranomaisten, eri koulutustoimijoiden, järjestöjen ja kansanopistojen välillä vuoropuhelun ja yhteisten toiminnan tavoitteiden tunnistamiseksi.

Teemme kansanopistojen koulutuksia tunnetuksi. Vahvistamme yhteistä identiteettiä kasvattamalla kansanopistojen tunnettuutta.

Yhdistys edistää kansanopistojen tunnettuutta ja yhteistä näkyvyyttä laatimalla yhteisiä valmiita aineistoja opistojen viestinnän tueksi, lisäämällä aiemmin laaditun Kansanopistot-brändikirjan mukaisten sisältöjen hyödyntämistä opistoissa, ylläpitämällä kansanopistojen koulutusten hakukonetta ja julkaisemalla Kansanopistojen koulutukset -esitteen. Vuoden 2024 aikana yhdistys laatii tiiviin esitteen kansanopistojen koulutuksista ja osallistuu Studia-messuille, NUORI2024-päiville sekä valtakunnallisille Opopäiville. Hankkeissa laadittavissa yhteisissä koulutustuotteissa hyödynnetään Kansanopistot-brändiä. Yhdistys kokoaa kansanopistojen viestinnästä vastaavia verkostoksi ja järjestää verkostolle yhteisen työpajan.

Huolehdimme siitä, että kansanopistojen koulutukset ovat näkyvästi esillä digitaalisissa ohjauspalveluissa.

Seuraamme jatkuvan oppimisen digitaalisen palvelukokonaisuuden kehittämistyötä ja varmistamme kansanopistojen näkyvyyden digitaalisissa palveluissa. Selvitämme rajapintaratkaisuja digitaalisten palveluiden (Opintopolku, Työmarkkinatori) ja kansanopistot.fi-verkkosivujen välillä.

YHDISTYKSEN HALLINTO JA TOIMISTO

Yhdistyksen hallitus on vuoden 2023 aikana linjannut uudenlaisia toimintatapoja strategioinnissa ja toiminnan arvioinnissa. Yhdistys käsittelee vuosittain strategiaa ja tekee tarpeen mukaan siihen muutoksia. Yhdistyksen toimisto koostaa hallinnolle ajankohtaiset tilastoaineistot päätöksenteon pohjaksi.

Yhdistyksen toimiston työtä kootaan vastaamaan yhdistyksen strategisia tavoitteita. Yhdistyksen toiminnan vaikutuksia arvioidaan suhteessa sen toiminnalle asetettuihin tavoitteisiin ja strategiassa kuvattuihin toimintatapoihin. Toiminnan tuloksia kuvataan jäsenistölle. Yhdistyksen toimintakäsikirja ja ohjeistukset ajantasaistetaan toimintavuoden aikana.

Yhdistyksen henkilöstöpolitiikan keskiössä on kunkin toimihenkilön työn suhde jäsenten kansanopistojen toimintaan. Yhdistyksen johtamistavat tukevat itsenäistä työskentelyä ja vastuunottoa suhteessa yhdistyksen jäsenille tarjoamiin palveluihin ja kunkin toimihenkilön tehtäviin. Yhdistyksen henkilöstön osaamista vahvistetaan strategisesti tärkeillä painoalueilla. Yhdistyksen toimiston hyvää työilmapiiriä ylläpidetään avoimella, luottamuksellisella ja rohkealla työskentelyllä.

Yhdistys täyttää vuonna 2025 120-vuotta. Yhdistyksen toimisto valmistelee juhluvuotta vuoden 2024 aikana.

Suomen Kansanopistoyhdistys-Finlands Folkhögskolförening ry:n hallituksen, työvaliokunnan ja vaalivaliokunnan kokoonpano vuonna 2023

HALLITUS 2023

Puheenjohtaja:

Helena Ahonen, rehtori, STEP-koulutus

Varapuheenjohtajat:

Henrik Grönroos, rektor, Västra Nylands folkhögskola

Jaana Laitila, rehtori, Alkio-opisto

Jäsenet:

Sirkka Hokkanen, vararehtori, Karstulan Evankelinen
Opisto

Ulla Huhtilainen, rehtori, Joutsenon Opisto

Juha Kaivola, pedagoginen rehtori, Linnasmäen opisto

Tatja Karvonen, rehtori, Peräpohjolan Opisto

Ari-Pekka Lundén, rehtori, JHL-opisto

Teijo Mathlin, rehtori, Helsingin Evankelinen Opisto

Kyösti Nyyssölä, rehtori, Etelä-Pohjanmaan Opisto

Jukka Palola, rehtori, Jämsän Kristillinen Kansanopisto

Sara Riska, Norrvalla folkhögskola

Jukka Tammisuo, rehtori, Suomen Nuoriso-opisto

Esittelijä: toiminnanjohtaja Tytti Pantsar

Sihteeri: koordinaattori Anni Henricson

TYÖVALIOKUNTA 2023

Puheenjohtaja:

Helena Ahonen STEP-koulutus

Jäsenet:

Henrik Grönroos, Västra Nylands folkhögskola

Jaana Laitila, Alkio-opisto

Ari-Pekka Lundén, JHL-opisto

Juha Kaivola, pedagoginen rehtori, Linnasmäen opisto
opisto

VAALIVALIOKUNTA 2023

rehtori Petri Pullinen, Lahden kansanopisto, puheenjohtaja

rektor Tom Hansen, Kronoby folkhögskola

rehtori Marja Kallioniemi, Kankaanpään opisto

rehtori Helena Ahonen, Kainuun opisto

rehtori Niko Rantanen, Kalajoen kristillinen opisto

rehtori Eevi Kurtti, Pohjois-Savon opisto